ИСТОРИЈА

Списание на Сојузот на друштвата на историчарите на СР Македонија

Редакција: Александар Апостолов, Војо Кушевски, Крсте Битоски, Миле Тодоровски и Томо Томоски

Секретар на редакцијата: Драган Велков

Главен и одговорен уредник: Александар Апостолов

Издавач: Сојуз на друштвата на историчарите на СР Македонија

Јазична редакција: Ксенија Цидрова-Македонска

Насловната страна ја изработи: Бисерка Филипова

Адреса на редакцијата и на администрацијата:
Сп. „Историја", Филозофски факултет, Историски семинар, Скопје

Препечатувањето се дозволува во согласност на редакцијата и наведувањето на изворот

Списанието излегува двапати годишно; ракописите не се враќаат; годишна претплата изнесува за членови на Сојузот на друштвата на историчарите 30 динари, за нечленови и установи 40 динари; за странство 80 динари; за ученици и студенти 16 динари; цената на одделен број 20 динари; а за странство 40 динари

Претплатата се уплатува на чековна сметка: 40100-678-955, СОК, Скопје, „Историско друштво на СРМ" — за „Историја"

Универзитетска печатница „Кирил и Методиј" во Скопје
Тираж 3 000 примероци

ИСТОРИЈА

СПИСАНИЕ НА СОЈУЗОТ НА ДРУШТВАТА НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА СР МАКЕДОНИЈА

ГОДИНА XII — СКОПЈЕ, 1976 — БРОЈ 1—2

СОДРЖИНА

СТАТИИ

Лазар Соколов, Прилог за Македонското студентско движење во Загреб — 1

Александар Апостолов, Од активноста на напредните студенти на Белградскиот универзитет во 1936 — 28

Томо Томоски, Средновековен Полог — 64

Е. П. Наумов, Властеличиќи (Кон историја на феудалната сталешка терминологија на XIV век) — 82

Ристо Поплазаров, Востанието на Караташо од 1854 година — 105

Миле Тодоровски, Етичките вредности на НО војна и Револуцијата — Компоненти на педагошката делатност во наставата по историја — 115

Фани Буцкова, Првиот Конгрес на АФЖ во Егејска Македонија — 129

ПРИЛОЗИ

Крсте Битоски, Околу прашањето за воведување реформи во Македонија 1902—1903 година — 141

Зоран Лакиќ, Некои карактеристики на НОВ и Револуцијата во Црна Гора — 161

Симо Младеновски, Мемоарските материјали како историски извори 183

КУЛТУРНО МИНАТО

Ѓорѓи Миљковиќ, Меморијален музеј на Димитар Попгеогиев — Беровски во Берово — 203

МАТЕРИЈАЛИ

Александар Матковски, Опис на Македонија (1865 г.) според рускиот патописец Е. Тимаев — 213

Ристо Кирјазовски, За некои акции на Бугарската работничка партија (к) против линијата и целите на НОФ на Македонците од Егејска Македонија во 1945 година — 222

Зоран Георгиев, Една словенска некропола од Кочани — 228

Љубен Лапе, Сто години од Разловечкото востание — 240

НАСТАВА

Дамјан Лепчески, Проблемската настава по историја — 251

Иван Маневски, Прилог кон прашањето за групната и индивидуализираната форма на наставна работа со можности на нивна примена во наставата по историја во основното училиште 265

Ѓорѓи Танковски, Наставната програма и учебникот по историја за V одделение според анкетните резултати — — — — — — 278

КРИТИКА И ПРИКАЗИ

К.П., Некои досегашни податоци за крштелната базилика во Стоби во светлината на новите преоценки — — — — — — — 289

Е. П., Александар Стипчевић, Илири (повијест, живот, култура) Школска књига Загреб, 1974 год. — — — — — — — — — 291

Д. Л., Ристо Динев, Ѓорѓи Димовски-Цолев, Јован Кочанковски и Ѓорѓи Танковски — — — — — — — — — — — — — 300

К. А., Милош Благојевић, Земљорадња у средњовековној Србији, Историски институт, посебна издања, књ. 15, Београд 1973 — 306

С. М., Во срцето на Шпанија, сеќавања на интербригадистите од Македонија НИК „Наша книга", Скопје 1975 — — — — — 309

М. М., Никола Живковић, Ратна штета коју је Немачка учинила Југославији у Другом светском рату, Институт за савремену историју и НИП Експорт Прес, Београд 1975 — — — — — 311

Е. А., Петар Петровић, Палеографија римских натписа у Горњој Мизији, Београд 1975, с. 171 + XXII табели — — — — — 313

С. М., Македонски револуционерни песни за Гоце Делчев, Јордан Пиперката и Питу Гули, Институт за фолклор — „Македонска книга", Скопје 1974 година — — — — — — — — — 317

Р. П., Академик Љубен Лапе, Разловечкото востание од 1876 година и личноста на неговиот организатор Димитар Попгеоргиев — Беровски, Скопје 1976 година — — — — — — — 318

Е. А., „Гласник", Институт за национална историја, г. XIX, бр. 3, Скопје 1975 — — — — — — — — — — — — — 319

БИБЛИОГРАФИИ

К. С., Четврти прилог кон библиографијата за Битола и Битолско — 323

А. Т., Четврти библиографски прилог за Егзархијата и нејзината дејност во Македонија — — — — — — — — — — 327

ХРОНИКА И БЕЛЕШКИ

П. С., Извештај за работата на Сојузот на друштвата на историчарите на Македонија од 27 октомври 1974 до 21 ноември 1976 година — — — — — — — — — — — — — — — 335

А. А., Извештај на Редакцијата на списанието „Историја" — орган на Сојузот на друштвата на историчарите на СР Македонија за периодот меѓу XI и XII Годишно собрание — — — — 348

Д. П., Триесетгодишнина на Филозофскиот факултет во Скопје (1946 — 1976) — — — — — — — — — — — — — — — 353

А. А., Триесетгодишен јубилеј на Првата генерација наставници во НР Македонија — — — — — — — — — — — — 355

М. Т., Научен собир посветен на 35-годишнината од Воено-политичкото советување во Столице 1941 година — — — — — — 361

Ц. Б., Научен собир — „Прилеп и Прилепско во НОВ 1942 год." — 363

М. М., Извештај за одржаниот семинар за стручно и педагошко усовршување на наставниците по историја во средните училишта — — — — — — — — — — — — — — — — — 365

С. М., XXIII-ти Конгрес на Сојузот на здруженијата на фолклористите на Југославија, Славонски Брод, 17—21 септември 1976 г. 367

CONTENTS

ESSAYS

Lazar Sokolov, Contribution to the Macedonian students' movement in Zagreb — — — — — — — — — — — — — — — 1

Alexandar Apostolov, From the activity of the progressive students at the University of Belgrade in 1936 — — — — — — — — 28

Tomo Tomoski, Medieval Polog — — — — — — — — — — 64

E. P. Naumov, Vlasteliches (Toward the history of the feudal class terminology of the XIV th century) — — — — — — — — 82

Risto Poplazarov, The Rebellion of Karatašo in 1854 — — — — — 105

Mile Todorovski, The ethical values of the War of Liberation andt the componerts of the Revolution in the pedagogic activity in teaching history — — — — — — — — — — — — — 115

Fani Buckova, The First Congress of AFŽ (Anti-Nazi Women's Association) in Aegean Macedonia — — — — — — — — — 129

SUPPLEMENTS

Krste Bitoski, On the question of introducing reforms in Macedonia 1902—1903 — — — — — — — — — — — — — 141

Zoran Lakić, Some characteristics of the War of Liberation and the Revolution in Monte Negro — — — — — — — — — 161

Simo Mladenovski, Memoirs as historical sources — — — — — 183

CULTURAL PAST

Gjorgji Miljković, The Dimitar Popgeorgiev — Berovski commemorative museum in Berovo — — — — — — — — — — 203

SUPPLIES

Alexandar Matkovski, Description of Macedonia (1865) according to the Russian travel riter E. Timaev — — — — — — — — 213

Risto Kirjazovski, On some actions of the Bulgarian workers party against the attitudes and the aims of NOF (Front for people's liberation) of the Macedonians from Aegean Macedonia in 1945 222

Zoran Georgiev, A Slavic necropolis from Kočani — — — — — 228

Ljuben Lape, Ahundred years since the Razlovečki Rebellion — — 240

TEACHING

Damjan Lepčeski, The problematic teaching of history — — — — 251

Ivan Manevski, A contribution to the question of a group and individualized way of teaching with possibilities for their application in teaching history in the grammar school — — — — — — 265

Gjorgji Tankovski, The teaching program and the history textbook for the 5th class according to the questionnaire results — — — 278

CRITICISM AND SURVEYS

K. P., Some currently knoun facts about the baptismal basilica in Stob in the lighe of the latest opinions — — — — — — — — 289

E. P., Alexander Stipčević, The Illyrians (history, life, culture) Školska knjiga, Zagreb 1974 — — — — — — — — — — — — 291
D. L., Risto Dinev, Gjorgji Dimovski-Colev, Jovan Kočankovski and Gjorgi Tankovski — — — — — — — — — — — — 300
K. A., Miloš Blagojević, Agriculture in Medieval Serbia, Institute for history special issues, book 15, Belgrade 1973 — — — — — 306
S. M., In the heart of Spain, Memories of the intercommanders from Macedonia, NIK „Naša kniga", Skopje 1975 — — — — — 309
M. M., Nikola Živković, The war damage that Germany caused to Yugoslavia during the Second World War, Institute for contempo rary history and NIP Export Press, Belgrade 1973 — — — — 311
E. A., Petar Petrović, Paleography of Roman inscriptions in Upper Mi-zija, Belgrade 1975, p. 171 + chart number XXII — — — — 313
S. M., Macedonian revolutionary poems about Goce Delčev, Jordan Piperkata and Pitu Guli, Institute for Folklore — „Makedonska kniga" Skopje 1974 — — — — — — — — — — — 317
R. P., Academician Ljuben Lape, The Razlovečki Rebellion of 1876 and the personality of its organizer Dimitar Popgeorgiev — Berovski Skopje 1976 — — — — — — — — — — — — — 318
E. A., Glasnik, Institute of national history XIX no. 3, Skopje 1975 319

BIBLIOGRAPHIES

K. S., The fourth contribution to the bibliography of Bitola and the Bitola area — — — — — — — — — — — — — 323
A. T., The fourth bibliographic contribution to the Exarchate and its activity in Macedonia — — — — — — — — — — 327

CHRONICLE AND NOTES

P. S., Report on the work of the Macedonian Federation of Historians' Associations from October, 27, 1974 to November, 21, 1976 335
A. A., Report from the Editorial Staff of the review „History" — an organ of the Macedonian federation of historians' associations for the period between the XIth and the XIIth annual meetings 348
D. P., The thirtieth anniversary of the Faculty of Arts in Skopje (1946—1976) — — — — — — — — — — — — — 353
A. A., The thirtieth jubilee of the first generation of teachers in the People's Republic of Macedonia — — — — — — — — 355
M. T., A scientific meeting dedicated to the 35th anniversary of military — political consultation at Stolice in 1941 — — — — 361
S. B., A scientific meeting — Prilep and the Prilep area in the War for Liberation in 1942 — — — — — — — — — — — — 363
M. M., Report on the seminar for the receiving of professional and pedagogic advanced training for the high scool history teachers 365
S. M., The XXIIIrd Congress of the Yugoslav Federation of Folklorists' Associations, Slavonski Brod, 17—21 September 1976 — 362

СООПШТЕНИЕ ДО ЧИТАТЕЛИТЕ И ПРЕТПЛАТНИЦИТЕ

Редакцијата на списанието „Историја" има чест да им го соопшти на читателите и претплатниците на Списанието следново:

1. За 1976 година Списанието „Историја" излегува во двоброј 1—2. Сегашнава редакција беше принудена двата броја од Списанието да ги печати заедно, бидејќи уште од порано, како што е познато, навременото излегување на Списанието заостануваше за година и повеќе. За 1977 година, и натаму, се надеваме дека Списанието ќе излегува редовно во годините на кои се однесува.

2. Редакцијата настојуваше на некој начин да ги одбележи во овој двоброј јубилеите што се паѓаат во 1976 година и тоа:

а) 40-години од создавањето и дејноста на студентското друштво „Вардар" на Загребскиот и Белградскиот универзитет;

б) 100-години од Разловечкото востание со забелешка дека за овој јубилеј беше одржан и научен симпозиум чиишто материјали секако ќе се отпечатат во зборник. За овој Јубилеј, по погрешка, наместо во овој двоброј, беше објавен приказ во нашето списание „Историја" во бр. 2 за 1975 година. За ова ги молиме читателите да бидеме извинети.

в) Триесетгодишнината од основањето и работата на Филозофскиот факултет во Скопје. Одборот за оваа прослава му додели на списанието „Историја" ПЛАКЕТА во знак на признателност за взаемна соработка и за унапредување на наставата по историја и историската наука на македонскиот народ, со која наставно научна дисциплина се занимава и Филозофскиот факултет преку своите соодветни наставно-научни студиски групи Редакцијата топло се заблагодарува од името на историчарите и другите претплатници и читатели на списанието „Историја" за оваа признателност што му ја оддаде Филозофскиот факултет.

ОД РЕДАКЦИЈАТА